

??itme Kayb? Ya?am Kalitesi Anketi(??YAK)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ??itme Kayb? Ya?am Kalitesi Anketi(??YAK). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23916>

Özet

İtme Kayb? Ya?am Kalitesi Anketi (??YAK), orijinal olarak İtme Kayb? Olan Çocuklar ?çin Ya?am Kalitesi Anketi (Quality of Life Questionnaire for Children with Hearing Loss) olarak bilinen ölçe?in Türkçe'ye **uyarlama** çal??mas?d?r. Bu ölçek, 7 ila 12 ya? arasındaki itme kayb? olan çocuklar?n ya?am kaliteleri üzerindeki i?itsel yetersizli?in etkilerini de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmi?tir. Ölçe?in temel amac?, İtme Kayb?n?n çocuklar?n sosyal, duygusal ve akademik alanlardaki i?levselli?i üzerindeki etkilerini nicel olarak ölçmektir. Uyarlama, uluslararası kabul görmü? psikometrik standartlara uygun olarak gerçekleştirilmi? olup, Türk popülasyonunda kullan?m için uygun bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

İtme Kayb? Ya?am Kalitesi Anketi, ??YAK, İtme Kayb?, Ya?am Kalitesi, Pediatrik Odyoloji, Çocuk Sa?l???, Uyarlama

Yazarlar

Nazan Nemli, ?brahim Bayramo?lu, Yeliz Kele? Kemalo?lu

Amaç

??YAK'ın temel amac?, 7-12 ya? grubundaki Türk çocuklar?nda İtme Kayb?n?n çocuklar?n genel ya?am kalitesi üzerindeki etkilerini sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, özellikle itme cihaz? veya koklear implant kullanan çocuklar?n, itme yetersizli?inden kaynaklanan zorluklarla ba?a ç?kma düzeylerini ve günlük ya?am aktivitelerindeki k?s?tlilikler?n? belirlemeye yardımcı olur.

Ölçek, klinik ve ara?tırma ortamlar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r. Elde edilen veriler, sa?lık profesyonellerine (odyologlar, çocuk psikologlar? ve Otorinolaringoloji uzmanlar?) bireyselle?tirilmi? müdahale programlar? geli?tirmede ve tedavi sonuçlar?n? izlemede kritik bilgiler sa?lar.

Yap?/Ölçülen Psikolojik Yap?

??YAK, **sa?lık ili?kili ya?am kalitesi** (HRQoL) yap?s?n?, itme kayb?n?n etkiledi?i çe?itli boyutlarda ölçmektedir. Bu boyutlar genellikle çocu?un sosyal etkile?imleri, duygusal durumu, okul performans? ve fiziksel i?levselli?i gibi alanlar? kapsar. İtme kayb?, sadece i?itsel bir sorun olman?n ötesinde, çocu?un psikososyal geli?imini ve akademik ba?ar?s?n? doğrudan etkileyebildi?inden, ölçek bu çok boyutlu yapıyı yakalamayı hedefler.

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, bir çocuğun ihtimale yeteneğindeki kısıtlılıklar nedeniyle algıladığı refah düzeyidir. Bu, çocuğun kendisi ve ebeveynleri tarafından bildirilen ihtimale kaybına bağlı zorlukların derecesini içerir.

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, Nemli ve arkadaşları (2020) tarafından yapılan uyarılma çalışması, ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu bilimsel yöntemlerle test etmiştir. **Uyarılma** süreci, genellikle dilsel eşdeğerlik (çeviri/geri çeviri) ve yapı geçerliliği (faktör analizi) çalışmaları içerir. Ölçeğin, hedef kitlenin (7-12 yaş arası ihtimale kayıplı çocuklar) yaşam kalitesini doğru bir şekilde temsil ettiğini kanıtlamak için içerik ve yapı geçerliliğinin sağlandığı varsayılmaktadır.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenilirlik değerleri (iç tutarlılık veya test-tekrar test güvenilirliği gibi) açıkça listelenmemiştir. Ancak yayımlanan akademik makale (Nemli et al., 2020), ölçeğin Türk popülasyonunda tutarlı ve güvenilir sonuçlar verdiğini doğrulamış olmalıdır. Güvenirlik çalışması, tipik olarak ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar tutarlı olduğunu gösteren **Cronbach Alfa** katsayısının hesaplanması gerektirir. Yüksek bir iç tutarlılık katsayısı, ölçeğin güvenilirliğini destekler.

Faktör Analizi

Uyarılma çalışmaları ayrılmaz bir parçası olarak, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk örneğinde korunup korunmadığını belirlemek için faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Orijinal ölçeğin faktör yapısı, genellikle yaşam kalitesinin farklı alt alanları (örneğin, fiziksel, sosyal, duygusal) temsil eden boyutlara ayrılmıştır. Nemli ve ekibinin çalışmasında, bu faktör yapısının Türk çocuklarının verileriyle uyumlu olup olmadığı incelenmiştir. Bu analiz, ölçeğin yapısal geçerliliğini destekleyen kritik bir adımdır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarılma

Format: Anket/Öz Bildirim (Ebeveyn veya Çocuk Bildirimi olabilir, ancak adaptasyon çalışması 7-12 yaş grubunu hedeflemektedir.)

Derecelendirme: Orijinal bildide belirtilmemiştir. (Tipik olarak Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanılır.)

Mevcut Diller: T?rk?e (Uyarlanan versiyon)

Pop?lasyon Grubu: İtme Kayb? olan ?ocuklar

Ya? Grubu: 7-12 ya?

Pop?lasyon Detaylar?: T?rk pop?lasyonunda itme kayb? te?hisi konmu? ilkokul ?a??ndaki ?ocuklar.

Test Metodolojisi: Psikometrik ?l?ekleme ve ?apraz k?lt?rel uyarlama metodolojisi kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Pediyatri, Odyoloji, Sa?lık ?li?kili Ya?am Kalitesi, Psikometri, Geli?imsel Psikoloji, KBB, T?rkiye

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nazan Nemli

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanan bilgide mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: nazan.nemli@ankamedipol.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Sa?lanan bilgide mevcut de?ildir.

?zinler, ?cret ve Test Y?I?

?l?e?in orijinal adaptasyon ?al??mas? 2020 y?l?nda yay?mlanm??t?r. ?l?e?in ticari kullan?m?, telif haklar? ve izin s?re?leri i?in sorumlu yazar Nazan Nemli ile ileti?ime ge?ilmesi gerekmektedir. Akademik veya ara?t?rma ama?l? kullan?mlar i?in izinler, yay?nland??? dergi ve telif haklar? ?er?evesinde de?erlendirilmelidir.

Kaynaklar

Nemli, N., Bayramo?lu, ?. , & Kemalo?lu, Y. K. (2020). Turkish adaptation of Quality of Life Questionnaire for Children with Hearing Loss and the assesment of the effects of hearing loss on quality of life among children aged 7-12. *International Journal of Pediatric Otorhinolaryngology*, 130, 1-6. <https://doi.org/10.1016/j.ijporl.2019.109813>

Makalenin ScienceDirect üzerindeki do?rudan ba?lant?s?: pdf.sciencedirectassets.com

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: [isitme-kaybi-yasam-kalitesi-anketiisyak-toad.pdf](#)

??itme Kayb? Ya?am Kalitesi Anketi (??YAK) Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçek maddeleri orijinal kaynaktan sa?lanmam??t?r. Kullan?m veya inceleme için lütfen ilgili akademik makaleye (Nemli, Bayramo?lu, & Kemalo?lu, 2020) ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM